

Sluizen Q. 181 en Mal Q. 180. (Bl.)

1. a da hins ma spaelmer xi:n heba za ban
 2. mena hamars? t is da blumen an twotor
 gue.vr
 3. alawa'l spinaz nijanders miras met
 mafin
 4. gec van.ixa testix waerok
 5. op dat siip krei.gosa besymaled bro:t.of: ap
 dat (de)
 6. da sra.nwerker he an splinter in zara
 vijer krei.gr
 7. da siper ergda xan lipen dr.f
 8. in dat fabreg is nikst xz:n
 9. kdm ha:i ma hi.nsf
 10. bus sink os fi:r pinta li:z
 11. brey os twe kilo kri:ka: wilde pruimen
 12. (pra."ma kri.ka) 2. ook voor steendoorn - zu:z
 k.y. xz: krieken
 13. deba met kyn va:z dza:z li.tors wa:z.n
 a.ut Xadzv.yka
 14. drs.gda mix medana-of mena stek
 15. ix kap soj kini. gakint
 16. vestanu:z van jnt name vof gari:rt
 (jongeren. wort)
 17. k.bem bla:z da ix ni-of bla:z exp met kyn
 metxagu.y ben
 18. ix kaput nu Xadzv.yza
 19. we het Xady.n.t-de wa du afkymp-of
 du eri kymp
 20. spin-spinawi.zva (enk. spinalgos)wi.eff
 stnbussel
 21. my klap-an muts vrouwenkappe. an pch'af
 (een ouderwetse vrouwenmuts, wordt nu (koput) ge-
 heten). ban(jonger)-vdrv yz:z at(oudst) [ix ko me]
 farry?t)-minsa.a.w(mensenschuu)-bana:t (als
 't warm is)-ana gu:z-m'ja:s (pleister v. natte
 weide)-an b'm; me. b'ma-sampafu:z)-
 haekseke.s (verglijige zwammen)- h's:X-
 kwakfro.s-pipal
21. de kjal dp.tz hils waert fe.xtr
 22. ix sal ux p'jalys g.e.vz
 23. ijolant dae.t fp.l a. siip uffber.kr
 24. x het fan za ler. va inz an bi:t k'ret.gr
 25. g.e.f mix twi bre. isti.n.-bre.jor-dabretsta
 26. dat stambelt-of standbe.lt sbph.tz nome
 27. de man hid z le.vz kregn of wa:na
 gru.tz hi:z
 28. lysife.r xz in da hu. mal ni. ble. vr
 29. da su.alkint xin mete me:star nur? do
 ze. g.e.wes
 30. ix ka.ni ex figa.dig been
 31. da be.tz drit. yka g.an li:z kur:z t me..l
 32. he kani werka gun-het he.lpa.on
 33. ster.k ins ina ster.zl in de.i besom
 34. ne:z.n- kph.gala dynx naauw nime
 35. he. la- ix hab al twi ker.tz - ob uxerup
 36. da'i per is ni ra:z p du:z nogena wito
 kjan in
 37. za xin zwax-of furt nurfer.lt
 38. ked em b'ya(z) is g.e.lz op Xhor. lpa
 39. he khal et nur.b wa:z d brijs
 40. zis tz helfan n melkwa:z
 41. da man mut san vca.w // baser?ma (zelg)!!
 difat'e.zs (= verdedigen) - of de man mut
 fo(z) ss wa:z f s1z:gs
 42. inafel(d)z kwy.mz is pra:kollik
 43. he ix astræ.n.t frater sterck is
 44. ve. la:z muts da de helfan habz-in dze
 da.nar helaf
 45. helptad bed anz splixtz
 46. uxametszr iss ved axe vær(a) ka-of
 ar my kwar.kel
 47. za spuys vof twa:tsa væn wedingfir
 48. dm ovani:z za:l da bor:m gary fenz
 49. dy:n jinstai vcrnister (znd) ba:w
 za:let for a vry(x)ness- da ho.(X)mz- het lef-

- da ve, ster || tāmpit-ha:n ist fēper = implat
 as lōf-at na en hu:gō.gis-dan ist fēper
 2. spēr. van t̄ bet-of betspēr.-kwa:kfēsēz.
 vāspēr.fē-a.ut spēr.fē-mēx-br̄.fē (nest
 openspreien)-en tō:b smē.zē (een bōterham
 smēren)-vīja.dīx māka
 3. dat wa:if het er gu:ar-of gu:ar-of gu:ar-
 of ju:ar l̄t̄n afna.fē
 4. ka:rajer het em xes fūr.ēr lēr.ēr en da
 sur.ēl gu:n-of xes fūr.ēr na da sur.ēl xes fūr.ēr
 5. iX hept em d.ēfēr.ēr zu lōt en twōr
 to gun
 6. vu:l vīja.xe xi:t māha:i ni vō:lēr n
 de,xē kā:nt-of ha:
 7. fa:da p̄t̄ sini vō:l ja:t
 8. do gu:z̄a 'kwo:w st̄e:t-of st̄e:t in a o:w
 9. in myst iXat noXt̄a ka: umeda-of v̄t
 & klō:t̄a spe:la
 10. da:i ka:z̄ is klur.ēr-of da:i ka:s̄ iX klur.ēr
 || liX||
 11. e trok met-of de trok ent p̄jat smē stat
 12. in d.e:t̄a:i kamja ha:c als fūr.ēr no
 da keramas
 13. da po:ster x̄a:a x̄a:t̄a lī:ren x̄.ēr vō:lmag is
 14. d̄z̄ x̄ur.X miX wal me d̄z̄ x̄a:t̄ n̄ks
 15. da x̄w.ēm.y.ēs x̄ylo gun t̄r.ēX kamo
 16. ḡesta (enk)-of gedza (mv.) h̄z̄ ni meda
 k̄t̄.ē spe:la
 17. e te x̄a uk Xan ke:s
 18. Xana m̄t̄p̄r-of Xan m̄t̄siklet is kapot-
 he lik im pan-he stick fas (veen wagon in
 it slijk).
 19. t̄s wārem ḡawes ha:j̄ en t̄s and
 ky.ēn-of z̄y.ēn ut.ēr
 20. dat m̄naka ly.ēs bār̄.ēs
 21. du:t̄ em bus in a kan
 22. iX f̄y.ēl ada fakt̄.ēr in a bri:v br̄.ēX
23. iX hepa:ēn man hat-of hat pa:n (verdriet)
 24. iX ka met X̄en t̄rja:ē m̄nsa u:m̄gn
 25. no: da kāf̄ spans va tp̄:jat in a nu:w
 ka:r || n̄f.ēm̄ u:ra bro:t-of kāf̄ nu:sk̄s.
 avondeten||
 26. iX k̄p̄ fan v̄fēn u:al wat k̄ots (nieuwer)-
 ig ben liX (licht) andere term v. k̄ots hebben
 27. da x̄o:n van da k̄p̄.ni:j x̄o:t̄k̄ sold̄.ēt
 Xawes
 28. widz̄ ḡi:ēn̄ bu:Xmek̄ wo:n̄
 29. da:i ro:x̄a k̄iba l̄y dy:ēn
 30. iX k̄alp̄.fē n̄ks fan
 31. t̄hint̄s war do:t iXat k̄osta dy:p̄
 32. x̄en ur.ēr en x̄en or.ēr lor.ēr
 33. k̄p̄ dax̄t̄s is meda k̄raf̄s̄ n̄t̄ bus
 Xum bru:m̄la p̄lyks
 34. du x̄z̄ m̄ sp̄ur.ēt a:ut da:i l̄ndar
 35. he zat-of d̄p̄.X sen strur.ēd o:p̄
 36. t̄vlok sukt̄ (praes.: syk) n̄ḡz a:n̄z as
 Xe:ld en forty:n
 37. hyne m̄n̄t-iX dy:p̄.X fandor.ē
 38. da b̄v.ēn-of d̄e we:X̄s-of l̄p̄ k̄romp-
 t̄s wa:gr̄ dur.ē|| t̄s f̄p̄.l̄ wa:j̄t u:m̄||
 u:m̄we:X||
 39. iX k̄ork̄t̄ k̄le:n̄ a t̄ry m̄lkr
 40. da b̄k̄ is f̄ostik-of kapot med in k̄az
 in te slick
 41. x̄a li:t̄s̄ w̄rs̄ k̄ad eg gu:t
 42. in da l̄u:m̄r̄ isst̄ besta
 43. end̄ s̄tar mut Xut k̄una p̄.ḡē // p̄.ḡē
 (m̄t̄ken met een geweer)-of φ. ḡo (m̄t̄ken
 met boog)
 44. iX ins no mana h̄u:t
 45. iX wi:t̄ ni lo iX k̄emur̄ syk̄
 46. end̄ k̄y.ēs k̄er.ēs is Xut far:Eli:z
 47. iX mu:t̄ s̄ta blu:t̄ dri:ȳka vor st̄ærke ta jā:n̄
 48. iX mu:t̄ f̄ix d̄e:t̄ in a stal vo:re

97. mə bry:z wv.r̥ s my.
99. də mələkbu:r̥ mogd məq.zo.t̥ tur̥
100. da:t bətərməlk z̥ dy:n en kū:r̥ -sikm
tr̥x̥t̥mit
101. v̥e kō:r̥ de p̥t kuna v̥l sp̥ mur̥
102. op̥ t̥e.⁹ is n̥ks te x̥eqz̥-dat w̥ærək z̥ krek
p̥t̥k̥ k̥ymp̥ no:t̥ x̥z̥n manyta l̥t̥
104. in it̥.ly. x̥ir̥ b̥ærək wai v̥y.⁹ sp̥az̥
105. du.dze dur op̥ da.w̥r̥
106. t̥a:⁻q̥ im b̥o.m̥ h̥ebək̥ st̥ik f̥an̥ br̥x̥
af̥x̥v̥.⁹
107. d̥z̥ mut̥ d̥f̥a.⁹ lo ins k̥y̥ra ko.m̥
108. h̥et̥ is fan̥ ly.⁹ ra kom̥met̥ en̥ gu.⁹ b̥os̥
109. da:d̥p̥ is fam̥ by.k̥sh̥r̥t̥ x̥m̥ok̥
110. in q̥etro.d̥s v̥ro.m̥ut̥-of̥ mut̥ kuna ne.j̥
111. IX h̥ep̥ ha:i q̥z̥.⁹ x̥z̥e:⁻t̥-me twas X̥ina
g̥u:j̥ x̥ur̥.⁹
112. d̥s b̥r̥p̥.⁹ x̥e:⁻t̥-ā:t̥-of̥ at̥ n̥o:t̥ dy.⁹ is̥
fr̥ to b̥or̥.w̥r̥
113. baks̥-ig baks̥-dig beks̥-of̥ d̥z̥s̥ bek̥-
he.bek̥.bek̥ he.-ve baks̥-ig bi:k̥-d̥z̥.⁹
bi:k̥-of̥ d̥z̥ bi:k̥.he.⁹ bi:k̥.ve.⁹ bi:k̥.
ve h̥ab̥.g̥ab̥o
114. bi:j̥-ig bi:-dig bits̥-of̥ d̥z̥.bit̥-he.bit̥-
ve.⁹ bi:j̥-bi:j̥ ve.-ig bu:⁻t̥-IX h̥ep̥
X̥bur̥.j̥-bu.⁹ b̥z̥.⁹ a:k̥-of̥ bu.⁹z̥(2)ā:k̥
115. t̥iz a:k̥.kle:n ma:t̥z̥ a:f̥.⁹
116. d̥z̥ kunt̥ hai:e.⁹ r̥a.⁹ g̥a sp̥a m̥ar̥
117. he het̥ X̥ra.⁹ at̥r̥ en̥ mi:X̥ sal den̥ko
118. d̥s mo:X̥ sā:t̥ at̥r̥ gal̥.⁹ k̥v̥
119. d̥s w̥ur̥.⁹z̥ na:⁻f̥ fra:⁻z̥
120. v̥nder dat̥.k̥ lig̥ v̥d̥.l̥.k̥lo:r̥
121. tw̥star̥ get̥ k̥us̥.⁹ -thu:⁻gal̥
122. t̥hu:⁻z̥ is n̥o:X̥y.⁹-n̥-t̥is n̥og m̥er̥ zur̥.
g̥em̥e:t̥
123. majone:s̥ mak̥.⁹x̥met̥ X̥e:l̥ van̥ er̥.⁹
124. dat̥ by.m̥k̥ tal̥ d̥s̥t̥k̥ona wa:⁻z̥
125. d̥s̥ d̥s̥ pastu:⁻t̥ het̥ X̥u:j̥ wa:⁻z̥
126. d̥k̥a:t̥ ha:⁻s̥-IX d̥f̥x̥t̥-jant̥
127. d̥s̥ d̥s̥ m̥el̥k̥ sp̥at̥ a:⁻t̥en̥ d̥z̥r̥ van̥ a:k̥u.
128. d̥s̥ k̥star̥ let̥ d̥s̥ d̥k̥a:⁻s̥
129. d̥s̥ b̥ø:m̥ van̥ a:k̥a.⁹ w̥u.g̥a b̥ø:g̥a van̥
t̥x̥ew̥i:k̥
130. d̥s̥ t̥we.⁹ p̥y.⁹s̥ ko.m̥an̥ (imperf) a:⁻ut̥-præs̥:
X̥a kom̥az̥yst
131. se:b̥a hem̥ bla.⁹ m̥ zwat̥-of̥ zwad̥ m̥ bla.
g̥slo:g̥.⁹
132. d̥s̥ 12:⁻s̥ z̥ wat̥ fl̥a:
133. d̥s̥ me.⁹ leg̥ d̥k̥-of̥ d̥y.⁹t̥
134. t̥iz m̥ e:w̥x̥ets̥ le:j̥ a:⁻z̥ u:x̥n̥z̥e:⁻z̥int̥
h̥ip̥
135. ni:w̥po:t̥ j̥ø:nt̥ na:w̥ m̥ h̥i:sl̥-of̥ he:⁻l̥
na:w̥ stat̥
136. dyn̥-ig dyn̥at̥-dig d̥p̥.st̥-he.⁹ d̥p̥.st̥-ve
d̥p̥n̥at̥-g̥z̥.⁹ d̥p̥.t̥ot̥-xa.⁹-of̥ X̥a dyn̥at̥-ig
d̥p̥.t̥at̥-dig d̥p̥.N̥st̥-he d̥p̥.N̥st̥-ve.
d̥p̥.x̥t̥et̥-d̥z̥ d̥p̥.x̥het̥-xa.⁹ d̥p̥.x̥t̥at̥-d̥p̥.g̥i:X̥bat̥-
a:h̥et̥ mar̥ d̥p̥.x̥-a:h̥et̥ mer̥ w̥j̥of̥ dun-
ax̥a:t̥ mer̥ d̥p̥.x̥t̥(-als z̥y...)-a:k̥.⁹t̥ mer̥
d̥j̥.t̥a dy.⁹n̥-||a:⁻X̥t̥i int̥ X̥u:j̥k̥||
137. d̥p̥p̥-d̥p̥p̥k̥.⁹t̥-d̥p̥p̥f̥.⁹nt̥-of̥ d̥p̥p̥f̥.⁹nt̥
(bal)-d̥s̥.c̥.⁹t̥
138. d̥s̥a:t̥-he d̥s̥.t̥-he d̥s̥.t̥-he het̥ X̥e:⁻s̥
139. b̥in̥-z̥k̥ b̥in̥-d̥z̥ b̥in̥t̥-of̥ dig b̥in̥t̥-
he b̥in̥t̥-ve.⁹ b̥in̥-d̥z̥ b̥in̥t̥-za.⁹ b̥in̥-
b̥in̥.⁹t̥-b̥in̥t̥-z̥k̥ h̥ep̥ X̥e:⁻s̥
140. Locale landnamen: d̥s̥ ry.⁹ = 44 m̥²-
b̥un̥z̥ i:t̥ tur̥t̥ix̥ ry.⁹j̥ = 20.⁹- m̥ ha.⁹
b̥un̥z̥-z̥u.⁹ vol̥ t̥r̥:t̥ (zoveel stoppen)
141. Locale waternamen: d̥z̥h̥e:⁻d̥s̥
m̥uj̥z̥s̥l̥p̥.⁹t̥ (Hoedersloot) - d̥s̥ v̥fl̥o:⁻t̥
(vertakking voor een molen, wanneer
het water te hoog komt).

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is sla.²²

De inwoners heten sla.²³

Een bijnaam kennen zij niet; wel voor de gemeente Moalle: klein mal - kalmal
stantal inwoners op 31-12-1947: 740.

Geografie. De voornaamste wijken zijn: de Vin' a.f (Vinaive, Waals kwartier)-
t bruk. obs bruk - westerstraat - ens brak - chastrur. ^{3c} (officieel straatnaam) - kasteel-
mu frant

Er zijn slechts enkele lokale verschillen tussen Sluijzen en Albal die tot 1887 één parochie vormden (zie de teksten); er wordt geen A.B gesproken; wel Waals door een groot aantal personen te Vinaive; daartussenin wonen te Vinaive ook enkele Vlaamse huusgazinnen.

De bevolking bestaat voor ongeveer $\frac{1}{4}$ uit landbouwers en voor ongeveer $\frac{3}{4}$ uit fabrieks- en mijnarbeiders, die moesten te Luik en te Herstal werken; de metselaars van Sluijzen gaan vooral ook naar Luik.

Zegslieden. 1. Christiaan Vanherf; 61j.; hier geboren; schoenmaker; heeft steeds hier verbleven; V. van Rosmeer; M. van Sluijzen; sprekt steeds Sluijzens.

2. J. Clerens; 27j.; hier geboren; gemeentesecretaris; heeft steeds hier verbleven; V. en 16. beiden van hier spreken gewoonlijk Sluijzens.

3. L. Poëst, Philomène; 17j.; hier geboren; landbouwersgezin; V. en 16. beiden van Albal, waar zij steeds heeft gewoond; spreekt steeds haar dialect.